

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

A magyar bírók kenyér nélkül

Nem lehet elleplezni a valóságot: a magyar társadalom — de a román jogászvilág tekintélyes része is — teljes megdöbbenéssel fogadta a magyar bírák tömeges eltávolítását a nagyváradi törvényszékről. Kárhóztos végzet az istentől, oly kegyetlenül megvert és megpróbáltatott magyar intellektuel-osztályra, hogy az új államalakulatok üdvös intézkedése is csapást és bajt zúdít rájuk. A bírák elmozdíthatatlanságáról szóló törvény Románia egyik legszükségesebb jogalkotása és ime ebből is a csöndes tragédiák egész sora fakad az ittrekedt magyar középosztályra.

Nem tudjuk véges ésszel megérteni azt a téves politikát, amely ilyen tettekkkel, ilyen intézkedésekkel növeli és dagasztja az elkese-redést.

Hát a loyaltás, a munka, az államnyelv tudása, vagy tudására való komoly törekvés nem elég érdem arra, hogy valaki szerény, szűköss, száraz kenyérrel ebben a hazában megkeresse? Az elbocsátott magyar bírák soraiban vannak olyanok, akik teljesen megtanulták az állam nyelvét, életüket mindnyáján hivatásuknak szentelték, politikával abszolút nem foglalkoznak, legfőképpen alig idősebb negyvenöt évesnél, tehát munkabírása teljében van. Lehet-e az ő skartba-helyezésekre más indokokat találni,

De megtették a magyar bírák tömeges el-küldését annak dacára, hogy ezzel az igazságszolgáltatás menetére mérnek halálos csapást. A nagyváradi törvényszék, amelynek munkavégzése ellen eddig is a panaszok egész sorát hozta fel az ügyvédi kamara, egészen kátyuba jut, mert hiszen most már immár csupán harminnégy bírása marad, holott a békében harminchat bíró látta el itt a bíráskodást. Ez az igazságszolgáltatás funkcionálásának feltétlen elsovasztását jelenti. Ez azonban — úgy látszik — nem volt fontos.

És most néhány szóval fordulunk dr. Zigre Miklós képviselő és dr. Kiss Döme szenátor urakhoz. Ertesztünk róla, hogy ők mint magánemberek készséggel hajlandók arra, hogy Bukarestben a megtörtént igazságtalanságok, a jogosulatlan elbocsátások ellen állást foglaljanak, illetve a négyfő között interveniáljanak az elbocsátott bírák érdekében. Mi ezt a vállalkozást ebben a formában teljes skepticismussal nézzük. Itt nyíltan, kitárt szívvel és hangosan kell fellépni, mert a bizalmas, privát beszélgetés a minisztériumok kipárnázott szobáiban hatástalannak fog bizonyulni. Ők kötelesek mindketten a város kisebbségi polgárainak és az igazságszolgáltatás zavartalan menetének érdekét egyaránt reprezentálni és a törvények felett véleményüket emelt fővel és a meggyőződés bátorásával kinyilvánítani. Különösen áll ez dr. Kiss Dömérre, akit a kisebbségi szavazatok jelentékenyen segítettek hozzá mandátumához és akiért különösen a jogászvilág szállott síkra. Nem lehet a kisebbségeknek ekkora égető sérelme ellen a legerélyesebbnek fel nem lépniök. Nekik kell világosítani a kormányt és az egész román közvéleményt, hogy milyen meggondolatlan és ártalmas politika az, amely békésen dolgozó tiszt-

viselőket az utcára dob főként azért, mert nem tartoznak az uralkodó nemzet fiai közé és mert kenyérük, szolgálatuk őket olyan városba rendelte, amelyet a trianoni békeszerződés határvárossá tett. Elvárja a város közönsége a képviselőtől és a szenátortól egyaránt, hogy minden habozás és félelem nélkül nyíltan exponálják magukat ezekért a szerencsétlen magyar bírákért nemcsak azért, mert a bírák ügye egyben a román igazságszolgáltatás ügye is, hanem mert ők a magyarság mandátumával is ülnék a törvényhozás két házában.

A bírákkal kapcsolatos rendelkezések újabb fejleményei a következők:

A határszéli bíróságok bíráinak rendelkezési állományba való helyezése nagy izgalma-kat váltott ki mindenütt. A magyar bírák jó-részt felmentették állásuktól, mert a legtöbb kinevezési s elölptetési bizottság elmozdítatatlanságukat nem mondotta ki.

A törvényszéki palota első emeletén, az elnök szobája előtt állanak a magyar bírák, akik tétován néznek mindenfelé s riadt tekintetükből az a kérdés tör ki: mi lesz most? A rendelkezési állományba való helyezést egyes regátbeli bírák úgy értelmezik, hogy már augusztus elsején nem kapnak fizetést, az itélőtáblán azonban a bírói szervezeti törvény szövegéből megállapították, hogy

a rendelkezési állományba való helye-zés azt jelenti, hogy a bírót felmentik állásától, de hat hónapig kaphat fi-zetést.

E tekintetben illetékes helyről várnak meg-nyugtatókat.

A rendelkezési állományba helyezettek kö-zött van dr. Kálnai Andor élelődi járásbíró, akit a Consiliul Dirigent nevezett ki 1919-ben s az előző kormány Elősdre nevezett ki, tehát két kinevezése mellett sem mondotta ki a legtöbb bizottság az elmozdítatlanságát, míg bíró-társát, Jakabffy Bélát Elősdre hagyta.

A rendelkezési állományba helyezést ki-mondó határozatnál feltűnik, hogy egyik sincs indokolva, holott a szervezeti törvény világosan elrendeli, hogy az áthelyezést, illetőleg az el-mozdítatlanság megtagadását indokolni kell. Ez a részletes indokolás hiányzik a Monitorul Oficialból s a jogszközség érthető érdeklő-déssel várja az elmaradt megokolást. Miféle feltételek azok, amelyeknek ezek a bírák nem feleltek meg?

Hibául rójak fel a most rendelkezési állo-mányba helyezett bíráknak, hogy kellő időben nem kértek a mostani kormánytól újabb kine-vezést, amely megoldotta volna ittmardásuk kérdését. De ki gondolt volna arra, hogy bírá-kat, akik esküt tettek s azóta rendszeren dolgoz-tak, ha egyik-másik nem is tudta elszámítani teljesen az állam nyelvét, egyszerűen azon ürügy alatt felmentik állásuktól, mert nem a jelenlegi kormány nevezte ki őket.

A rendelkezési állományba helyezett bírák közül Virányi Lajos, aki román nyelven tudott tárgyalni s itéletet hozni, a polgári másodfokú felebbezési tanácsnak az elnöke s a jogászok nagyrabecsülték kiváló munkájáért. Várady Imre az első polgári felebbezési tanácsnak volt elnöke. Tátray Kálmán, mint a fiatalokurak bírája szerzett becsületet. Pe-tróczy dr. táblabíró a kénszeregyezéseket intézte szakavatottan, a kereskedelemnek tett hasznos szolgálatokat kifogástalan munkájával. Az ő esete szinte tragikus. Kinevezték Nagy-Somkútra vezető járásbírónak, ott két évig dol-

gozott kifogástalanul s hivata ből helye-zték vissza. Most teljes bizonytalanságban vir-rasztja át az éjszakákat. Jaczkovics Gyula, aki orosz görög katolikus, a polgári tanács erdélyi jogi szakértője volt, Gubicz a Adam mint helyettes vizsgálóbíró és telekkönyvi res-tanciák feldolgozója bizonyította be munkaké-pességét. Tóth Béla bíró szomorú sorsa is-meletes, a törvényszék lépcsőin eltörte egyik lábát, azt levágták, legutóbb az egyik veséjét vették el, betegesen dolgozott s a büntető-tanácsokban, mint szavazó bíró volt nélkülöz-hetetlen.

Mit tegyenek a bírák, ez a súlyos kérdés áll előttük. Koldulni nem mehetnek. Már le-késték a repatriálásról, esküt tettek, itt dolgoz-tak 5 évig, míg Magyarország kimondotta, hogy nem alkalmaz több tisztviselőt a lecsatolt terü-lekekről. Pedig erkölcsi kötelessége lenne azok-nak kenyeret s majdan nyugdíjat adni, akiket most azért mentettek fel, mert a magyar kor-mány nevezte ki őket, tehát azért, mert ma-gyarok. Lehet, hogy még valahol alkalmazza őket a kormány, vagy nyugdíjazza, de ez bizonytalan és semmi jel sem mutat arra, hogy ilyen szándéka lenne az igazságügyminiszter-nek, mert akkor most legalább áthelyezte volna őket. És még egy nagy háttér van a magyar bírák kiemelésének: a sovinszta kormány mind-inkább lehetetlenné akarja tenni, hogy a ma-gyarok saját nyelvüket használhassák a bíró-ságok előtt.

A kormány azonban nem látja a helye-zetet. Mikor Florescu volt az igazsá-gügyi miniszter, dr. Cozma a Gábor a belé-nyesi törvényszéket kiharcolta s a költség-vetésben a nagyváradi törvényszék büd-zséjéből kiharcolta azoknak a bíráknak a fizetését, akik a felállítandó belényesi tör-vényszékhez majdan kinevezendők lettek volna. Akkor Zigre Miklós dr. felkérés-te a minisztert s felhívta arra a ferde helyetre, hogy a belényesi törvényszék nincs sehoh, az ügyek Nagyváradon feltor-lódnak, mert nincsen elég bíró, a költsége-ket nem folyósítják Belényes számára, mert nincs belényesi törvényszék s kérte, hogy a belényesi bírókat nevezze ki egye-lőre Nagyváradra, mert fennakad a mun-ka. S a miniszter megtagadta a helyes ké-relem teljesítését s a törvényszék elso-vaszt. Azelőtt 37 bírója volt a nagyváradi törvényszéknek az elnökkel együtt s ez is kevés volt, ma összesen csak 14 van s így is marad azon a címen, hogy a regátban az ügyészségek létszáma szabja meg a tör-vényszék bíráinak számát s Nagyváradon 4 ügyész van véglegesítve, minden ügyész-re esik 1—1 székció, egy szekcióban van 3 bíró, tehát 12 bíró s 2 vizsgálóbíróból ál-lana a törvényszék s az intézné a megsza-porodott periratokat. E 14 bíró között len-ne 8 román s a megerősített 4 bíróhoz dr. Nesselrode Károlyt és Aliquander Kálmán bírókat is hozzászámítva, ösz-szesen 6 magyar bíró. A magyar bírák kö-zül kettő büntető bíró, kettő polgári és büntető bíró.

Felmerül tehát a nagy kérdés, mi lesz azokkal a régi perekkel, amelyeknek periratai magyarul vannak írva s amelyeket részint a háború alatt, részben azóta felfüggesztettek? Ezeket a pereket csak magyar, vagy magyarul tudó bírák intézhetik el, mert ilyen tömegű, ezerszáma menő periratokat románra lefordi-tani nem lehet.

A magyar bírák e perek elintézésénél nél-külözhetetlenek, mert a perek csak szünetelnek

s valamikor el kell ezeket intézni. Regátbéli bíró pedig erre sose lesz képes, a lefordítás költségeit pedig nem bírja el a kincstár, se a fél.

E fontos igazságügyi kérdés megoldása indította akcióra a nagyváradai ügyvédi kamara vezetését, hogy a rendelkezési állományba tett bírák fizetésének kiutalása s a régi perek elintézése céljából való foglalkoztatása tekintetében akcióba lépjen. Ez akciót több oldal-

ról támogatják azok, akik az igazságszolgáltatás s az ország érdekeit nézik. Maga Stancescu Stefan táblaelnök is, amikor jelentették neki, hogy a magyar bírákat felmentették állásuktól, ezt mondta: Kár.

Az Universul írja: hogy a tegnap közltekén kívül megerősítették állásukban Nagyváradon: Docan György, Elen terescu Marcell és Predovici Ioan törvényszéki bírókat.

Parlagi Lajos lemondott a brassói koncesszióról

A sokhavi huza-vona után kiadott színházi koncessziók az erdélyi magyar színház életmenetében előrelátott, súlyos zavarokat okoztak. Csaknem minden erdélyi magyar színház — a kolozsvári kivételével — most éli át a krízis óráit. Amikor a nagyváradai színházat a miniszteri koncessziókiadás elvette Parlagi Lajostól és Gróf Lászlónak adta, nemcsak a váradi színház, hanem a Parlagi számára kijelölt brassói állomás is bizonytalan helyzetbe jutott. Parlagi Lajos ambícióját, meg nem alkuvó művészi meggyőződését ismerve, a koncessziókiosztás után kétségtelenné vált, hogy a brassói kerületet Parlagi nem fogja elfogadni. Brassóban három hónapig játszani s a Székelyföld többi városaiban vándorolni olyan társulattal, amilyen az ő művészi törekvéseihez szükséges volt, tiszta képtelenség. S jöllehet gyöngébb társulat a hozzáértők szerint a Parlagi számára kijelölt városokban a biztos meggyőződést jelenti, a nagyváradai színházigazgató inkább véglegesen visszavonul az igazgatótól, semmint utánaengedjen annak a színvonalnak, amelyen annyi éven keresztül tartotta az izlésére, gondjaira bízott színjátszást. Nekünk őszintén fáj, hogy ez a kvalitásos, lelkes igazgató a degradálás következtében huszonhét éves színházi és három esztendő nagyváradai direktorságának multijával szakít. De a gesztus, amelyvel inkább eltépi a lelkéhez kötözött színházi világ szálait, semmint azt megalkuvással színvonalában leszállítja, olyan tett, amire Parlagi mindenkor büszke lehet.

A nagyváradai színház igazgatója tegnap az alábbi, szépművészeti miniszterhez intézett levélben mond le a neki kiosztott brassói koncesszióról:

Excellenciás Uram!

Megkaptam a 35.997. VII. 1924. számú koncessziót, mely engemet a nagyváradai színház éléről a brassói kerület vezetésére állít.

Mindenkor és mindenben a felettes hatóságomnak a rendelkezést pontosan betartottam, most is a legnagyobb készséggel tennék eleget ennek, de az a kerület, amelybe nekem Excellenciás Uram utasítása szerint most mennem kellene, nem elégíti ki az én művészi törekvéseimet.

Mély tisztelettel megköszönöm Excellenciás Uram nagybecsű figyelmét, de teljes tisztelettel visszazárazmatom a koncessziót, amellyel élni nem kívánok.

Maradok Excellenciás Uramnak alázatos szolgálója:

Oradea-Mare, la 23 Julie 1924.

Parlagi Lajos,

a nagyváradai Regina Mária királyné színház igazgatója.

Egyidejűleg Parlagi a brassói színház kerület közönségéhez is levelet írt. Ez a második levél így hangzik:

„Huszonhét év óta, mióta a színi pályán vagdok, mindig fölfele törekedtem. Mindenkor törekvésemnek a művészszeretet, a becsületes művészi munka, a tagjaimmal való humánus bánásmód volt az alapja s ez jellemezte munkásságomat. Ezt szerettem volna a huszonnyolcadik esztendőben is folytatni. Sokat gondolkodtam azon, hogy nem volna-e kötelességem a

mai időkben a Miniszter úr által Brassóra kiadott színjátszási engedélyt vállalnom, hogy a kerületben élő magyarságnak színházkultúráját szerény tehetséggel szolgáljam. Nehéz volt a lemondás, de mégis így kellett határoznom, mert az én teljes felszerelésem és minden berendezkedésem nem egyes termék színpadjára, hanem nagy színpadokra van készítve és végül a családi körülményeim és egészségi állapotom sem engedi meg, hogy az év nagyobb részében három hetes vándorlásoknak tegyem ki magamat.

Ne vegye tölem fenhéjazásnak a brassói kerület magyarsága azt, hogy én a miniszter úrhoz küldött lemondó irásomban arra hivatkoztam, hogy a Brassó melletti kis városokban való színjátszás nem elégítheti ki az én művészi törekvésemet. Bevallom, nem értek a kisszínházak vezetéséhez és amit ott mások nagyszerűen és tökéletesen csinálnak, én ott csak kontár lehetnék.

Ismételten kérem a kerület minden színházlátogatóját, hogy fogadják el éppen ezért becsületes és őszinte mentségemet, mert ha jót, szépet, művészt a körülmények folytán ott nem tudok úgy nyújtani, mint ahogy azt én tanultam és azt eddig mindig tettem is, úgy inkább nem vállalom semmit.

Teljes tisztelettemet küldöm a kerületnek és kérem, hogy a leendő magyar színházigazgatót szeretettel fogadják és minden anyagi erejükkel támogassák.

Egyébként Parlagi Lajos egyelőre Nagyváradon marad mint privátember. Szó van arról is, hogy a brassói kerület koncesszióját Hetényi Elemér, a színház eddigi főrendezője és igazgató-helyettese pályázza meg.

A pénzügyminiszter nyilatkozik a külföldi tőke szerepéről

Párisból jelentik: Károly trónörökös ma Bordeauxba utazott. A pályaudvaron a hadtestparancsnok és a román konzulátus személyzete fogadta. Innen a trónörökös Cazeauxba utazik az ottani célzó versenyekre.

Bukarestből jelenti a Rador: Bratianu Vintila pénzügyminiszter interviut adott az Argus című lapnak. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy az ország talpraállítása érdekében megállás, hogy számbavehessük szükségleteinket. A külföldi tőkét szívesen látjuk, azonban nem kívánatos, hogy az passzív szerepre kárhóztassa a belföldi tőkét.

Mint pénzügyminiszter nem utasítok vissza egy külföldi kölcsönt, de az állam pénzügyi politikáját nem hajlandó olyan faktornak alárendelni, amely felett nem rendelkezik. Az olaszországi adósságokra vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak és remélhetőleg megállapodás fog létrejönni.

Jön! Rudolpho Valentino
a legszebb férfi, a világ legmonumentálisabb filmében

Nagyszabású film
a mai életből

Írta a magyar
Fekete Alfréd
(Körbe-Körbe)

Rendezte az orosz
Dimitri Buchowetzky
a
»Nagy Péter cár«
rendezője

Főszerepben az
osztrák
Alfonz Fryland

a dán Aud Egede Nissen,
a német Valter Janssen,
a cseh Suzanne Marville

7 szenzációs felvonás

Dorian film!

Bemutatja
ma, csütörtökön

a
DORIAN TERRASSE

9 órakor
és a
Dorian Filmszínház
6 órakor

Rendes helyárak!

1924. július 24.

Franciaország nem enged cselekvési szabadságából

Herriot és Macdonald tegnap ismét találkoztak a hosszabb megbeszélést folytatták a londoni konferencián. Herriot a világ közlése, Macdonalddal, hogy Franciaország semmiképpen sem adja fel a békeszerződésben biztosított cselekvési szabadságot.

Amerikai körökben nagy az elégedetlenség, mivel az első bizottság jelentései alapján a Ruhr-vidéknek újabb megszállásának lehetősége Franciaország részéről nincs kizárva.

A Daily Telegraph értesülése szerint Macdonald már közölte is a konferencia fődelegátusaival, hogy az amerikai bankárok nem hajlandók az első bizottság jegyzőkönyvének feltételei alapján megadni a Dawes-tervezet életbeléptetéséhez szükséges negyvenmillió font kölcsönt.

Az amerikai bankárok nem tartják kielégítőnek az első bizottság jegyzőkönyvét, mert az esetleges német mulasztások bekövetkezése esetén egy amerikai polgárnak a jótétemeli bizottságba való bevonása nem jelent elegendő védelmet a tőkebefektetőknek.

Macdonald a londoni konferencia legutóbbi ülésén felvetette a németek meghívásának kérdését, de a konferencia még nem határozott. A franciák egyelőre tanulmányozzák az angol álláspontot és később döntenek, hogy Londonban, vagy egy később megtartandó konferenciára hívják-e meg a németeket. Míg a három bizottság nem állapodik meg, addig a franciák nem járulnak hozzá a németek meghallgatásához.

A konferencián felmerült nehézségek Németországban idegességet keltettek. A németek eddig meglehetősen optimisztikusnak tartották a helyzetet.

Amennyiben a német kormány ma megkapná a konferenciára szóló meghívást, Stresemann repülőgépen Londonba utazna.

Kivándorló zsidók jajsza Havannából

Schönfeld Lázár nagykarolyi főrabbi tegnap Havannából az oda kivándorolt szatmármegyei zsidóktól megrázó tartalmú levelet kapott. Ez a levél is bizonyítja, hogy mennyire igaz volt a Nagyváradnak, amikor figyelmeztetett mindenkit, hogy fel ne üljön a délamerikai vagy havannai kivándorlásra való lelketlen csábításnak és ne higgyenek annak a gaz hazugságnak, hogy Havannából könnyű szerrel át lehet jutni az Egyesült Államokba. A levelet a szatmári „Szamos” c. lap nyomán közöljük a következőkben:

Havanna, 1924. július 15.

Mélyen tisztelt Főrabbi Ur!

Levelem megkezdése előtt bocsánatot kérek a m. t. Főrabbi urtól a zaklatásért, melyet a soraimnak okozok.

Kemegve veszem kezembe a tollat, de azzal a biztos tudattal, hogy soraim a m. t. Főrabbi urnál biztos megértésre találhatnak.

E sorok megírására az az órlási nyomor kényszerített, melyben az európai emigránsok — kiknek a zömét a Romániából ide kivándorolt zsidók teszik — itt tengődnek napról-napra, az életük veszélyeztetésével, hogy valamiképp megélhetéshez juthassanak, ami teljesen lehetetlen.

Ismételten bocsánatot kérek a m. t. Főrabbi urtól, hogy némi önöségötől vezelve, a magam helyétől vázolom előtérben, de ez egyúttal a Cubában tartózkodó összizsidóság helyzete is, melynek száma

meghaladja az ötvétezeret. Ezek között körülbelül 5-6 ezer romániai zsidó van.

Május elsején indultam el Nagykarolyból Havannába, azzal a biztos tudattal, hogy egy év elteltével átmenhetek az Egyesült Államokba. Az ide való megérkezésem első negyedórájában döbbenetes látványok tárultak a szemem elé. A kikötőben egy néhány ezer ember tartózkodott lehetetlen öltözetben, kiéhezett, beégett arccal. Bármerre fordultam, mindenütt csak zsidóul hallottam beszélni; orosz, lengyel és romániai zsidók voltak, kik hónapokkal ezelőtt vándoroltak ide. Az itteni helyzetről, hogy némiképp felvilágosításokat kapjak, megszólítottam egy néhányat az ott tartózkodottak közül, kik olyannak tarták fel az itteni helyzetet, hogy előttem teljesen lehetetlennek tűnt fel. De erről, sajnos, egy pár nap múlva biztos tapasztalatokat szereztem.

Európában biztos egzisztenciájú egyének, önálló, gazdag kereskedők, iparosok, tisztviselők félrevezetve a hajótársaság ügynökei és a lapok hírdetése által, tömegesen vándoroltak ki azzal a biztos tudattal, hogy egy év elteltével — mintahogy a hajótársulatok ügynökei által ezt híresztelik és mint ahogy a kolozsvári „Új Kelet” olvasói a „Szerekesztői üzenetek” rovatában olvashatták — minden további nélkül teljesen iratmentesen átmenhetnek az Egyesült Államokba.

De e híresztések valótlanok bizonyultak, de ezáltal elértek azt, hogy Európa keleti országaiból: a m. t. Románia, Lengyel és Oroszországból a zsidó testvéreink tömegesen vándoroltak ki, kitéve magukat az éhínség veszedelemének, mert a megérkezésükkor meglevő kevés pénzüket pár nap alatt elköltve, teljesen reménytelen, bizonytalan jövő előtt állnak.

Az utcákon mindenütt emigránsokat lehet látni, kik már belefáradva a munkakeresésbe, csoportokba verődve panaszkodnak egymásnak fájdalmasakat. Intelligens arcú emberek, kiknek odahaza meg volt a biztos megélhetésük, esküdnének, hogy hetek óta csak száraz kenyérről élnek. Magam is elindultam munkát keresni, de itt munkát kapni teljesen kizárt dolog. Bár meglehetősen beszélek a spanyol nyelvet, de a kiejtésemből kiismerszik az idegen, mindenütt csak a beszélgetők gunyosolójai fogadtak, kik lenéztek és kizsákmányolják a bevándorló idegent. Reggelként a kikötő-part rakтарыai előtt mintegy kétezer ember sorakozik, de munkát több mint ötven ember nem kap s ezeket a benszült feketékből választják ki, kik könnyebben bírják ezt a hihetetlenségig nehéz fizikai munkát. A rakodó-part előtt ácsorgó, éhező emigránsokat a rendőrök kergetik szét.

Az itt tartózkodó zsidó emigránsok ezrei, a zsidó testvéreink éhezve járkálnak az utcákon, egymásnak elbeszélve panaszait, mindenütt csak jaja-kiaáltásokat, síró embereket látni, kiknek családjuk, gyermekeik odahaza éheznek, de nincs senki, nincs intézmény, mely fájdalmaikon, szorult helyzeteken segítsen. A zsidó testvéreink helyzete még rosszabb, mint volt hajdan Jeruzsálem pusztulásakor.

Mindenki szívesen elmenne dolgozni csakis az ellátásért, avagy farmokra bármilyen munkát elvállalni, mely még a benszült feketéknek sem való, de mind hiába való. Ilyen munkák mellett ki vannak téve a tropikus égő betegségeinek, sárgalásznak, a moszkítócsipésnek, melyek rövid időn belül a maláriát viszik az ember testébe, de munkát kapni sehol sem lehet.

Az Egyesült Államokba pedig csak két év elteltével lehet kijutni, de csak azon állam quótája után, melyben az illető, itt tartózkodó emigráns született. Tekintve a redukált quótát s azt, hogy itt mintegy 5-6 ezer romániai emigráns tartózkodik, évtizedek telhetnek el, míg az itteni emigránsok átjuthatnak az Egyesült Államokba.

Bár soraim kissé hihetetlennek tűnnek majd fel a m. t. Főrabbi ur előtt, mert senki sem írja meg a pusztító valóságot a szüleinek, avagy családjá tagjainak, sőt mindenki elég türelmetlen tárja fel, illetve írja meg az otthonmaradt hozzátartozóinak a helyzetet, nem akarva ezáltal szomorúságot okozni, tehát mintegy megnyugtatósképpen, de sajnos ez az itteni helyzet, a maga teljes valóságában.

E sorok megírására az vezetett, hogy a m. t. Főrabbi ur, aki a zsidó testvéreink közös ügyében mindig buzgó tevékenységet fejt ki s mindig a zsidó célt tartva szem előtt, tehát, mint akire ez ügyet a legjobban reábizhatjuk, szíveskedjék a „Szamos” és „Nagykaroly és Vidéke” lapokban a saját belátása és jóakarata szerint ezt közzétenni, megakadályozva ezáltal azt, hogy az ott tartózkodó zsidó testvéreink az ügynökségek által félrevezetve ide kivándoroljanak, kitéve magukat az éhpusztulás veszélyeinek és a tropikus égő betegségeinek.

Ismételten bocsánatot kérek a m. t. tisztelt Főrabbi urtól és szívesességét s fáradságát előre is köszöve, maradunk kiváló tisztelettel

hű tisztelői

Róth Sándor, Carci-Mari.

A fenti sorok valódiságát bizonyítjuk: Reinher Bernát Cluj, Pickel Antal, Voinág Cs. Zs. R. Teitelbaum Emil Szatmár, Friedmann József Valea lui Mihaiu, Zelig Dezső Szatmár, Klein Herman Szatmár, Sámson László Targul-Mures, Lövinger Albert Cluj, Kaufman Zoltán Szatmár, Zinner Herman Szatmár, Klein Miksa Szatmár, Grün Zsigmond, Moskovits Jakab Lajos Targul-Mures, Aknaon Gyula. Felvilágosításokat az alábbiak bármelyikétől az alábbi címen lehet kapni: Grün Zsigmond Habana, Calle Acosta 35. Rep. Cuba American.

Közkivánatra Repriz Közkivánatra Csak egy napig

ATLANTIC és APOLLÓ mozgó
9 1/4 órákor 9 órákor

július 24-én csütörtökön

Falusi kislány a fővárosban

életkép 5 felvonásban

Főszerepekben:

Hollay Kamilla,
Tanay Frigyes, André Leon.
Décsi Alfréd rendezése.

Ezt megelőzi egy kacagtató

Hallroomboy-kép

2 felvonásban

Kerékpárok Javitások
KALENDÁR Alkatrészek
Gummik

Lüster, ruhavászon, fennisz-nadrág
szövet

különlegességek nagy mennyiségben érkeztek
HAVAS és GRÜNFELD
posztóruház, Str. Avram Jancu (volt Kossuth-Lajos-utca) 8. szám. (Sas átjáróval szemben)

Vasáru

üzletemet átalakítva Nagyplac-tér 2. sz. alól
N. Iorga (Zöldfa-u.) 10. sz. alá

áthelyeztem

Szolid árak!! Pontos kiszolgálás!!
FRISCHADOLF vaskereskedő

SCHICK MAGDA a Két és fél jómadár skecsben

Egy nagyváradi uricsalád gyermeke 200.000 leit sikkasztott és eltűnt

Egy váradi fiatalember különös kalandozásai

A mai fiatalember mintaképe Rippner Andor: gondtalan, kalandvágyó, munkakerülő. Rippner Andor is így élt, jómódban, mert egész nap keservesen dolgozó rokonai, — akik Nagyvárad kereskedő világában általános tiszteletnek, szeretetnek örvendenek — megszerezték számára az uri élethez szükséges pénzt. És Rippner Andor nem becsülte meg magát sehol, ahova rokonai állították, minden alkalommal visszaélt a bizalommal. Kisebbséggel összegeket tüntek el a kezén, amelyet a rokonság mindig kiegyenlített. És Rippner Andor mindig újra kezdte.

Másfél évvel ezelőtt a rokonai által gondjaira bízott pénzből egy hatalmas összeget — 150—200 ezer leit — sikkasztott és nyomtalanul eltűnt. A rokonok nem tettek feljelentést a rendőrhatalóságnál, mert abban bíztak, hogy ha elfogy a pénze visszajön és a nagylelkű megbocsátás, mely a börtönből hozza vissza, talán jó útra téríti.

Az idegen légio

katonája lett Rippner Andor és Párisban öt éves szerződéssel kötelezte magát, hogy a gyarmaton híven fogja szolgálni a francia köztársaságot. A könnyűvérű fiatalember Marokkóba került és az idegen légio vasfegyelmé, tengeri veszedelme szakadt rá. Megszökött volna százszor, de onnan élve még nem került vissza senki a szolgálati idő letelte előtt. Csak Rippner Andor,

mert ő visszajött alig nyolc hónap múlva, hogy milyen úton-módon azt nem tudja senki.

Hogy mit csinált Rippner Andor a távoli francia gyarmaton, nem tudja senki. Egy azonban bizonyos: a tengeri szenvedés nem tudta kiölni belőle a rosszat, mely úgy látszik végleg hatalmába kerítette a szerencsétlen, valóban jobb sorsra érdemes fiatalembert.

Az új életben

mindent elfelejtettek, megbocsátottak neki. A régi elegáns fiú lett, akit mindenhol ott lehetett látni. Élt úgy, mint a mostani jómódúak feltűnően és nagyon jól. A jólétet csak a kérdezősködők zavarták meg, akik kíváncsiak voltak, hogy hol járt Rippner Andor.

— Üzleti úton voltam Franciaországban — mondta könnyedén a kérdezősködőknek — nagyon jól sikerült.

Nem sokáig becsülte meg magát Rippner Andor, most újból sikkasztott és eltűnt. Nem is rokonaitól, hanem egy idegen cégtől, akik pénzbeszéddel bízták meg. A Gutfried és Herskovits Piata Unirii (Szent László)-téri cérnanagykereskedők megbízásából járta be az üzletfeleket és inkasszált. Az eddigi számítások szerint

200 ezer leit szedett össze Rippner Andor és azzal együtt nyomtalanul eltűnt.

Petrozsényi, lugosi és szatmári kereskedőknél inkasszált.

A Gutfried és Herskovits cég megtette a feljelentést Rippner Andor ellen, akit az egész ország rendőrsége keres. Valószínű, hogy Prága felé vette útját és ezért értesítették a csehszlovák rendőrhatalóságokat is.

Rippner Andor kalandjai végére most pontot tesz az igazságszolgáltatás...

Old England keztyűi, harisnyái, női és férfi ernyői legjobbak és legolcsóbbak.

Elrepült a nagy kő!...

A monarchia ultimátumának napja.

Ma tíz éve a legszebb július, vakító nyár: a béke és a nap együtt ragyogtak! A nagyváradi újságok a kávéházi dominó áráról írtak vezércikket, a Félix-fürdő Anna-bált hirdetett, a városok langyosak és üresek voltak a furdőhelyeket ellepte a vádalm gondtalanság. A falvak parasztjai bizakodó reménnyel teltek el: rengő természet várta a keresztekkel kellő eső hullott északánta s a molnár az isteni ígéretnek, igyekezettel tisztogatta a garatokat — mához tíz éve.

Holnap tíz éve? Különös, különös nyáreszaka volt, titokkal terhes nyári északa, lenyűgöző, babonás levegő, amikor irtózatossá veszedelmek környékeztek az embert és holnaphoz tíz éve Giessl gáró elutazott Belgrádból. Piros plakátok jelent meg a falakon, amelyek fegyverbe szólitottak egy munkálkodó boldog országot, hogy detonáló bombák, borzalmakat okádó ágyúk felhőzzék el talán örökre a józanság derűs égboltozatát. Bolond sineken bolond vonatok futottak egy sírásba dermedt öntudatlan tömeggel, kendőt lobogtató szűkek vetették magukat a végzetbe rohanó gőzösök elé s a Halál vasszekereit emberi erő nem tudta többé megfékezni. A város zsivajgó falai között kültelki pálinkásboltokban vásárolt olcsó lelkesedés bontott zászlót, mindenki, aki itthol maradt, megejtve a háború robusztus rémétől, vért és dörgő fegyverzajt követelt. A kibontott zászlók alatt, amelyek nem az ellenség golyósövényéig, csak a kávéházi rácsig vonultak, ahol az eljövő évek pezsgőző hadiszállítóinak a Prinz Eugen-t húzta a cigány, a megcsúfolt háromszíntű zászlók alatt egybe sereglettek az üvöltő békák, a megtapsolt bélpoklosok, a minden emberárban ott úszó szenny és halált követelt. S aki a háború sújtó csontöklét érezni vélte megszuhogni, az is kábán a lávázó néptömegben elhessegette kételyeit: lelkesedett a lelketlenekkel, bízott a vakmerőkkel és szíve hazafiasan dobogott, amikor a kiterített térkép előtt egy lázas honfi azt mondotta: Bagdad!

Tíz év! Egy emberöltőnek is csak az ötóde, de elég ahhoz, hogy betemessen egy volt világot és útjára bocsássa a minden momentumot fájón újra átélő emlékeztet. Próbáljunk rekapitulálni.

1914. július 24.

Átadták a monarchia jegyzékét.

Tisza István gróf miniszterelnök ma este fél 11 órakor magához kérette a budapesti lapok szerkesztőit és átnyújtotta nekik azt a jegyzéket, amelyet a monarchia belgrádi követe ma este 6 órakor adott át a szerb kormánynak. A jegyzék szombat délután 6 óráig ad terminust Szerbiának a válasza és a legszigorúbb hangon sorolja fel a monarchia követeléseit.

A jegyzék határozott hangú bevezetője után a következő pontokat tartalmazza:

A szerb királyi kormány kötelezi magát továbbá:

1. Minden publikációt elnyomni, mely a monarchia ellen gyűlöletre és megvetésre igat.
2. A „Narodna Obrana” egyesületet rögtön feloszlatni, annak összes propaganda eszközeit konfiskálni stb.
3. Eltávolítani rögtön a szerb közoktatásból, tantárgyakból és tantestületekből mindazt, ami a propaganda növelésére alkalmas.
4. Eltávolítani a hadseregből és a közigazgatásból mindazokat, akik a propa-

dában bűnösök s akiknek neveit a rendelkezésre álló anyagból a szerb kormánynak a cs. és kir. kormány tudomására hoz.

5. Beleegyezni abba, hogy Szerbiában a cs. és kir. kormány hatóságai a monarchia területiális integritása elleni mozgalom elfojtásában résztvehessenek.

6. Vizsgálatot indítani a 28-iki összeesküvés összes résztvevői ellen, akik szerb területen vannak és beleegyezni, hogy a cs. és kir. kormány által delegált hatóságok ezek kinyomozásában résztvegyenek.

7. Tankovics Boja őrnagy és Ciganovic Milan szerb államtitkarszervezők letartóztatását keresztülvinni a legnagyobb gyorsasággal, mert ezek a vizsgálatban kompromittáltak vannak.

8. Felvilágosítás a merénylet után a szerb funkcionáriusok szerbiai és külföldi monarchia ellenes nyilatkozatairól.

9. A cs. és kir. kormányt rögtön ezen intézkedések keresztülviteléről értesíteni.

10. A cs. és kir. kormány a szerb kir. kormány választ szombaton, e hó 25-én délután 6 órára várja.

A magyar képviselőházban július 23-án még az illeték-javaslatot tárgyalták az ellenzék obstrukciója mellett. Július 24-én a jelentkező történelmi események során a javaslatot az ellenzék kérelmére levették a napirendről s Tisza István miniszterelnök, Andrássy Gyula az egyesült ellenzék vezére és Beöthy Pál képviselőházi elnök szözlottak hozzá a történetekhez.

Tisza beszédében többek közt a következőket mondotta:

Tisztelt Ház!

Azt hiszem ez a lépés nem szorul sem igazolásra, sem bővebb magyarázatra. (Ugy van! a munkapárton.) Talán inkább az szorul magyarázatra, hogy ez a lépés csak most következett be. Nem a szenvedély, vagy a jogos felháborodás késztet bennünket erre a lépésre, hanem vizsgálat és higgadt megfontolás után határoztuk magunkat rá. Az a lépés, amelyet tettünk, nem provokáló, nem harcias. Nem mondhatok le arról a várakozásról, hogy Szerbia eleget fog tenni kötelesegeinek. A mai állapot nem jelenti a háborút, azt jelenti, hogy a monarchia békét kíván és a békét igyekszik fenntartani.

Andrássy Gyula beszédében igazat adott Tiszának és azt hangsúlyozza, hogy elérkezett az ideje annak, amikor Szerbiával szemben a helyzetet tisztázni kell. Beöthy Pál a pártok komoly pillanatban való egyesüléséről szözlott.

A jegyzék nyomán Sándor trónörökös elnökségével a szerb vezérkar tanácskozási gyűlt össze. A tanácskozás azzal az eredménnyel végződött, hogy a belgrádi helyőrség összes tisztjei nyilatkozatot írtak alá, amelyben a monarchia követeléseinek teljesítését megtagadták.

Külön kiadások jeleztek országszerte, hogy Belgrádban július 25-én, 6 óra előtt öt perccel Pasic miniszterelnök átadta Giessl báró nagykövetségnek Szerbia választ. Miután a jegyzék nem volt kielégítő, Giessl báró, valamint a követőség egész személyzete elhagyta Belgrádot.

A szerb jegyzék elutasító álláspontját annak tulajdonították, hogy Pétervár biztató táviratokat küldött Belgrádnak.

És ezzel kezdtek kibontakozni a világháború vérgőzös körvonalai.

* Grenadin, etamin, opál, nyersselyem ruhavásznak, sephírek leszállított arakban Schésinger és Jung cégnél.

Két és fél jómadár skecs az Atlantic és Apollóban

A tánciskola, az udvarlás* és a sok bukás.

Egy őszi hang esendült meg helybeli laptársunk hasábjain. Őszinte hang, igaz hang, amelyről helyesen jósolta meg szerzője, hogy „kellemetlen... fájni fog... sokaknak.” A cikk szerzője megdöbbenve látta egyes iskolák évvégi vizsgálatainak eredményét s önkéntelen is kutatni kezdte azokat az okokat, amelyek a sajnálatos eseményt maguk után vonták. Nem hatnak már újdonság erejével azok az írásművek, amelyek a mindenesetre szomorú eredményt kritika tárgyává teszik. A napisajtó, laikusok és szakemberek egyaránt megvilágították a történeteket a legegységesebb és a legáltalánosabb nézőpontokból taglalták az eseményeket, megállapították az okokat s mindenki rámutatott a saját maga által felhozott s igaznak vélt argumentumokra: „Ez az igazi!” S most egy új hang emelkedik ki a közvélemény halkuló kórusából, teljesen egyéni és eredeti szempontból látja a történeteket és kiméletlenül erős, de „orvosi” kézzel rántja le a leplet azokról a tényezőkről, amelyekben az az ifjúság demoralizálóját látni véli. Cikkiró szerint a bukások oka az, hogy az ifjúság nagyrésze hűtlen lett a könyvhöz s tanulás helyett úszott, tenniszezett, sétált és udvarolt.

A diákság az utolsó évben a hanyatlás némi jeleit mutatta, sokat tartózkodott a tánciskolában, ha nem is többet, mint az iskola padjai között.

Ennek a hanyatlásnak azonban komoly okai vannak. A háború s a vele kapcsolatos számtalan nyomorúság, a nélkülözés, a szenvedés rányomta bélyegét a múlt generációjára. Az apanélküliség, a kemény kéz hiánya reakciót szült, az ifjú, mondjuk háborús generáció, nem talált maga előtt gátat, amely a felszabadult erőket visszavetne. Az ifjúság egyrésze nem tanult, hanem haszontalan szórakozásokra fecsérelte idejét. Ez lenne a háború utáni ifjú generáció fejlődésmentes — vizsgálata. A pszichológia törvényei szerint ez az élet rá kellene hogy nyomja bélyegét az ifjúság tanulmányai előmenetelére. De nem ezt látjuk.

Vegyük elő például a premontrei főgimnázium értesítőit. Van-e legesekélyebb jele annak, hogy az ifjúság tanulmányait beütött a háború vaskeze? Emelkedett-e a bukottak, az ismétlők arányszáma? Nem. Az ifjúság kultúrnívója ugyanott állott, ahol háború előtt, pedig higye el nekem Benedek ur, a diákok épp úgy usztak, épp úgy tenniszeztek, épp úgy udvaroltak, mint most. Hát akkor hogy tudja a cikk szerzője megmagyarázni a diákok bukását? Mert amit magyarázatuk felhoz, az nem ok; azokat a szórakozásokat, amelyekre ön percatot kiált, (nem nyíltan az igaz!) megvoltak minden időben és az ifjúság szellemi és testi fejlődését sohasem gátolták. A tanuló ifjúság „hanyatlásának” okai olyannyira ismertek és világosak, hogy fölösleges minduntalan hangoztatni. De épen a cikk készítője arra, hogy a százszor, ezerszer hangoztatott szövegeket még egyszer felelevenítem.

A váradai diákok rövid másfél év leforgása alatt négy iskolának voltak rövidebb-hosszabb ideig tanítványai. Már maga az a körülmény, hogy kikerültek a premontrei főgimnázium vaskemény, de jótékony szigorú alól, megérthetővé teszi a helyzetet. Az új intézetek szűkös keretek között mozogva, számtalan anyagi gonddal küzdve,

* Számos levelet kaptunk Benedek Ferencnek legutóbb megjelent cikkére, amelyben a diákok bukását a sok udvarlásnak és táncolásnak tulajdonítja. Ezek sorából közöljük ezt a cikket.

nem voltak képesek azt a felügyeletet gyakorolni, amellyel az ifjúságot a premontreiek körülvették. Hozzájárult ehhez a folytonos iskola változtatás. Alig melegegett meg a diák egy iskolában, felsőbb rendelkezésre el kellett hagyniok. Ismét új környezet, új tanárok, új szokások, persze az átmeneti idő alatt nem tanulnak. Nem is csoda. A diákok belefásultak az örökös hercehurcába, látták, hogy hiába tanulnak, mert új intézetük mást tanít, mást követel, mint a régi. No meg a tanterv, a túlságos órahalmosság, az új nyelv mind, mind hozzájárultak ahhoz, hogy az ifjúságot az iskolától elidegenítse, a könyvtől elszakítsa. A különféle szórakozások kereső hajszolása csak az előbb mondottak természetes következménye.

A „Zsuzsi, Kató, Klári” c. közlemény nem akar általánosítani, „csak egyéneket” érint. Ezek az egyének azonban nagyon kevesen vannak, nem hiszem, hogy 30–40-nél nagyobb lenne a számuk. Ezeket az arcokat látja a szerző az uszodában, a teniszpályán és a sétateren. Ezek legnagyobb részre megérdemelte és el is vette méltó büntetését. A Pisták, Tibik, Karcsik és hasonló firmák nemcsak a Gójduliceumban buktak el, hanem a premontreiekben is lemorzsolódtak, mint a rothadt gyümölcs. Ezekre kár vesztegetni minden szót. De most elbuktak sokan, akik éjjel nappá tettek a vizsga előtt, hogy tanulhasanak. Ezek nem sétáltak, nem uszodáztak, miért kellett ezeknek elbukniuk? Ez kérdés, melyet hiába teszünk föl.

Szegény Zsuzsik, Katók, Klárik, kik öntudatlanul hívták fejükre a dorgát, rivamot, mit vétettek? Hogy fiatalok, hogy szépek? Higye el nekem cikkiró ur, hogy nem bűnősek. Ezelőtt 50–100 évvel éppen ilyen szépek voltak a lányok s azért mégsem bukkott el a diákok 70 százaléka az iskolában. Még ezelőtt tíz évvel sem. Pedig a fiúk akkor is udvaroltak. Még Benedek ur is.

B. I.

Szavazzunk a „Nagyvárad” regényközlésére

A „Nagyvárad” regényének olvasói döntsék el, hogyan óhajják a regény közlését: minden nap adjunk-e egy-egy hasábnnyi regényt, vagy háromszor egy héten egy oldalra terjedő regény mellékletet. A megfelelő szelvényt tessék levágni és hozzánk beküldeni.

Kívánom a „Nagyvárad” regényének napi folytatásokban való közlését.

Kívánom a „Nagyvárad” regényének heti háromszori mellékletben való közlését.

* Gabonás zsákok legolcsóbban Helfy zsáküzletben Kossuth-után kaphatók.

* RITA ÚJDONSÁGAI FELTÜNŐK Teleki-sz. 24

* Új manometer, telefonkészülékek izzólámpa minden feszültségre és alakban, nagyban és kicsinyben. Manometer javítását, telefon és villanyszerelést, eszterga és minden fémpipari munkát szolícáron készíti Rajz Andor electrotechnikus, Szalárdi-utca 9. sz.

* Igjunk kizárólag Dreher-Haggenmacher sört! Mindenütt kapható már!

* BORTNÁLKALAP 200 lei a „Ritában.”

A Nagyvárad Hitehank Rt. igazgatósága és felügyelő-bizottsága mely fájdalommal tudatja, hogy

Balog Vilmos vezérigazgató ur

tegnap elhunyt.

A megboldogult halálával intézetünket súlyos, nagy veszteség érte.

Rét éviúzenen keresztül állott intézetünk élén és munkássága elválaszthatatlanul összefügg intézetünk felvirágzásával, hirtvénekek emelkedésével, tekintélyének és a közgazdasági életben kivívott pozíciójának megteremtésével. Puritán karaktere, szepőlőten egyénisége, odaadó tevékenysége mindnyajunk forró szeretetét és mélyen gyökerező nagyrabecsülését vívta ki.

Hádasan gondolunk lebilincselő, egyenes és megnyerő jellemére és minden időkre emléktünkbe zárjuk ragaszkodását, áldozatkészességét, irántunk érzett szeretetét és intézetünkkel egybeforrt szolidaritását. Neve intézetünk történetének mindig el nem múló és tiszta fényű éke-sége marad.

Oradea-Mare, 1924. július 22.

A Nagyvárad Hitehank Rt. tisztviselő-kara melyen megrendülve, a pótolhatatlan veszteség érzetétől áthatottan jelenti, hogy vezérigazgatója

Balog Vilmos ur

tegnap hosszas szenvedés után elhunyt.

Balog Vilmos vezérigazgató urban elvesztettük azt a férfit, akinek vezetésével, irányításával és atyai gondoskodásával mellett munkásságunkat évek hosszú sora óta folytattuk. Mellette abban a tudásban dolgoztunk mindig, hogy ő megérti, mellágyolja és jókarsztu szeretettel kíséri fáradozásunkat és tudatában voltunk mindig annak, hogy előtte az igazi érdem és a becsületes munka mindig méltánylásra, jószágos elbírálásra és elismerésre talált. Nemcsak főnökünk, hanem pártfogónk és kollégánk volt nekünk, aki bennünk a kártást tekintette és becsülte meg, ekinek keze alatt tanultunk, haladtunk és magunk is az intézet javára dolgoztunk.

A súlyos veszteség és szívünk mélyéből fakadó fájdalom érzésével kísérjük őt ki utolsó útjára és e hálas emlékezés és el nem múló kegyelet fogja az ő nevét előttünk minden időben maradandóvá tenni.

Oradea-Mare, 1924. július 23.

A Moskovits Ipartelepek Rt. Nagyvárad. igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztviselő-kara mely fájdalommal adja hírül, hogy

BALOG VILMOS úr

a vállalat igazgatósági tagja folyó hó 22-én elhunyt.

A megboldogult egyik kiemelkedő és nagyrabecsült tagja volt igazgatóságunknak, amelyben feladatát a kötelességtudástól áthatott és vállalatunk érdekeit lelkesen szíven viselő férfiu buzgalmával és odaadással töltötte be. Tudása, közgazdasági szakértelme és becsületes gondolkodása vállalatunk működésének minden irányban kiváló szolgálatokat tett.

Emlékét minden időben kegyelettel fogjuk megőrizni!

Oradea-Mare, 1924. július 23.

A Müller Testvérek vegyészeti gyár Rt. Nagyvárad, igazgatósága és felügyelő-bizottsága ősziinte megilletődéssel tudatja

Balog Vilmos úrnak

a vállalat igazgatósági tagjának f. hó 22-én történt elhunytát.

A megboldogult tevékeny részt vett vállalatunk alapításában és minden erejével és önzetlen fáradozásával segített bennünket abban, hogy vállalatunk a maga első üztöltő céját menődi sikeresebben elérje.

Munkássága minden időben tarló hálas kegyeletre kötelezett bennünket.

Oradea-Mare, 1924. július 23.

SCHICK MAGDA az Atlantic és Apollóban

A TEVE

REGÉNY

Írta: LAKATOS LÁSZLÓ

23

Fel-alá jártam, gondolkoztam. Hová ment? Biztosan a szüleihez. És most akaratlanul is tiszteltem voltam emlékezte iránt. Ott az ebédidőben, szemközt a székel, amelyen ő ülni szokott, hangosan kikacagtam Michaelis Ilonát. Haza papához, mamához. Haza a jó szülőkhöz. Ezt a legkisebb polgárrasszony is tudja. Ez volna hát a királynő, az egyetlen, a választékos, a gögös, a tehetség! Michaelis Ilona, a páratlan! Papamamához? Szívükből gratuláltak Önnek Elemér Miklós ur.

Hogy én most érte menjek, beállítanak Nagy János utca 42 alá? És hogy ott fogadjanak valamennyien? Ilona bujik előlem, mama sír, papa pedig sajnálkozik és udvarias hozzám, olyan udvarias, mint amikor nem tud és nem akar fizetni. Haptáiban állítam őt magam előtt, mint a rendőrtisztviselő tette a vén szélhámos! Mert szélhámos! Az, az! Szélhámos, szélhámos és szélhámos! Nem, tisztelt társaság, rajtam mulatni nem lehet! Engem többé nem látnak, én ki nem megyek magukhoz. Önök miatt még a telefonkagylót sem veszem föl. Még a villamosáramért is kár volna.

Lefeküdtem. Nem vacsoráztam, gondoltam éhomba pompásan fogok tudni aludni. Ha lefekszem, különben sem emlékeztet semmire. Hiszen olyan egyedül leszek az ágyamban, mintha ezen az éjszakán is nős ember volnék.

Lefeküdtem, volt este tíz óra. És mint előre tudtam, jól, mélyen elaludtam, szinte minden átmenet nélkül. Erősen aludtam, belezuhanva a magam testébe. Álomnélküli, nyugodt pihenés volt ez, testet-lelket üdítő. Tökéletes pihenés ébredtem, a számam még sötét. Felcsavarom a villanyt, ránézek az órára. Tíz óra négy perc. Aludtam négy percig.

Kiugrottam az ágyból, nem mertem visszafeküdni. Mindent vártam, csak ezt nem, ezt hogy az idegeim is ellenem lesznek, fellázad, ellenem szegül a testem, a tulajdon testem, amit pedig több mint harminc év óta ápolok, védek, táplálok, hidegtől, melegtől megóvok. Hát érdemes volt ezt tenni ezért a testért? Vigyázni rá, hogy éhen ne pusztuljon, gyulladása ne essen, vízbe ne fulljon, villamoskerék alá ne jusson, és most fellázad! A tulajdon testem — Michaelis Ilona cinkosa.

Felöltöztem, langyos fürdőbe ültem, azután lámpafényről gondosan megborotválkoztam. Friss fehérnemű, tisztára kefélt ruha és cipő, az inas kocsihoz és fel a klubba.

Aldott egy hely! Emberek és vacsora, játékok, ujságok, szivarfüst, mosoly, minden mintha csak engem várna, értem volna, hogy könnyűvé tegye nekem ezt az éjszakát. Szerencsés ötlet volt, hogy idejöttem. Hogy férfiak miért magányosak, mi több: férfiak miért nősek, amíg az izgalomnak, a jósnak és az emberszeretnek ilyen pompás menedékházai vannak, mint a klub!

Játékok! Nem, arra még ráérünk. A kártya nem szabad el, a szerencse sem. A szerencse — és tölem? Mindent szép sorjában. Előbb megvacsorázunk.

Bementem az étterembe. Leültem egy üres asztalhoz, pincérek egész serege. Az egyik az abroszt söpri, a másik a székét igazítja, a harmadik poharat hoz, a negyedik étlapot. Mind én miattam. Csak most látom, hogy mégis mennyire szeretnek engem az emberek.

Ki akartam élvezni a közszeretnek ezt a meleg és ünnepi percét. Mindenféle ürügyeken tartóztattam a pincéreket. Leegyenek körülöttem és sokáig. Az étlapot olvastam hosszan és alaposan. Igen, ma különösen megválogatom, hogy mit adok magamnak enni. Egy embert táplálok és ez nem csekélység, egy embert — maga-

mat. Én nem vagyok Michaelis Ilona, aki a hotelben gögösen félretolta az étlapot és behunyta szemmel mondja a pincérnek: „Hozzon kérem valami könnyűt”. Vagy más emberek: „Hozzon nekem, amit akar. Maga a pincér, csak nem akarja, hogy még én törjem a fejemet azon is, hogy mit eszem!”

De hát min törje az ember a fejét, ha nem azon, hogy mit fog enni. Talán azon, hogy kit vegyen el felségül? Ezen nem kell gondolkodni. Az ember meg-nőszül, az embert megcsalják, ez jön változás nélkül, legtöbbször még a nő sem válogat abban, hogy kivel csajja meg az embert. Ezek kicsiny dolgok. De étkezni, magunkban folytatni a világegyetem fennmaradásáért titokzatos és szent műveletét, ez valami. Az étkezés a gondolkodó ember számára mély szertartás. Keleten imával szentelnek meg minden falatot. Nyugatban pedig egyetemen tanítják, hogy mit szabad és mit nem szabad, mit kell és mit nem lehet enni.

Végigolvastam az étlapot felülről le, azután megint alulról fölfelé.

— Kérek húslevest tojással szárnyas salátával, vesepecsenyét félig kisülve, zsírtalanul, felfőtt burgonyával és valami céklát hozzá, mert az tisztítja a torkot, a gyomrot, a beleket és a vért is. Friss, házilag készített torta, sajt vajjal, igen, érett sajtot, az felfoizza a szervezet munkáját és hízalja az agyvelősejteket, majdnem úgy, mint a foszfortartalma hal, a vaj pedig, amellet, hogy pompás tápláló, szinte munka nélkül emésztődik, azt jelenti a beleknek, amit az olaj a gépeknek. Almát hozzá, nem körtét, az almasav sokkal egészségesebb. Fekete... Várjunk még. Egy pohár malatásor a leveshez, csak egy pohár, mert a sörből igazán csak az első hosszú korty esik jól, a pecsenyéhez kevés vörösbőr, ez vért csinál és javítja a hangulatot, ami fontos még az olyan jókedvű emberek is, mint én vagyok, mert ha valamit, hát a vidámságot ápolni kell, hogy úgy mondjam önözni... De azért az egészségről ne feledkezzünk meg és valami ásványvizet lythiumosat, vagy nátriumosat, ami lefogja a szesz és a sült hús savait, a végén feketét, mert az felfoizza a szív és az agy működését, a vérkeringést is, tisztán a feketét persze, nem vagyok bar-bár, hogy tejjel elkeverjem egy ilyen királyi italnak az ízét és hozzá — pour la bonne bouche — mint valamikor egy hölgytől hallottam egy római hotelben... igen, egy hölgytől Rómában, mert én valamikor Rómában jártam egy királynővel... Pour la bonne bouche, egy pohár konyakot. De francia legyen és ha nem az, hát visszaküldöm, mert én többé megcsalni magamat nem hagyom. Soha!

— Ni, Berényi, csakhogy magát is látni végre, — szolt hozzám egy sovány, fekete és egyébként is kiálthatatlan arcú férfi és kérdés nélkül leült mellém. Homályosan emlékeztem rá. Körüli üvegkereskedő, aki minden este itt vacsorázik és minden éjszaka a bakkasztalnál ül. Papirosszalvételével az evőeszközét tisztította, (a pincérnek: „Hozzon, amit akar”) majd odanyúlt az én papirosszalvétámhoz:

— Szabad?

— És a szemüvegét kezdte vele törölgetni.

— Hát, hogy mint, kérem? És a kedves felesége önagsága?

Ezt ő kérdezte tőlem. Nem vettem zokent. Felnélt ember nem kérdez hiába. Bizonyára komolyan érdeklő, hogy hogyan van a feleségem. Egy ilyen gyönyörű nő egy ilyen csúnya férfit, miért ne érdekelne. És őszintén megmondtam.

— Fompásan. Azt hiszem a feleségem sosem érezte magát olyan kintőn, mint ma este.

— És maga ilyenkor egyedül hagyja az asszonyt? Na hallja. — mondotta ő és szemtelenül vigyorgott.

— Egyedül hagytam, mert... mert én

nem egészen érzem jól magam. Ideges vagyok, rányjött, hogy kimaradjak és... végül én is a világon vagyok. Az ember gondoljon elsősorban magára.

Ó:

— Nagyön helyes... Pincér, egy sört... Az ember mindig magára... Először én jövök és azután én és harmadszor megint csak én... Ez az én elvem is. És maga is, Berényi, no lám. Örülök, hogy maga is így gondolkodik. Kell is. Valaki, aki annyit dolgozik mint maga...

A levelet kanalaztam. Közben minden meggyőződés nélkül — de miért ne legyek egyszer én is jó és udvarias? — megkérdeztem:

— És a maga felesége önagsága?

Belevágott a húsba, hogy a leve szétfecskölődött a zabroszon

— Tréfál, vagy...

— Nem én, nem tréfálok. Miért tréfálnék?

— Vagy igazán nem tudja, hogy én nőtlen vagyok.

— Nőtlen? Na, ne vicceljen.

— Azaz, ahogyan vesszük. A feleségemtől... Azaz... Kenyeres, egy zsemlyét ide... A feleségem vált el tőlem. Nem szerettem.

Most aztán nem birtam magammal. A kenyeres lány előtt és bele a sült húsba, a fekete lébe:

— Ezt igazán nem csodálom. Hogyan is szeretne volna magát a felesége. Mit lehet magán szeretni?

Azt hittem, ott üt le a széke mről. De nem! Lehajította a fejét, kicsit szomorúan mondta:

— Igaza van. Engem nem lehet szeretni. Különösen egy asszonynak nem. Kártyás ember vagyok.

Szímet. Azután:

— Engem egy nő se tud szeretni. Lássam most is van egy kis babám...

De hát mi jutott ennek eszébe. Én vacsorázni jöttem és nem sajnálkozni! Talán le akar itt vetkezni előttem, bebizonyítani nekem, hogy egy olyan csúnya állatnak is, mint amilyen ő, embersziv van a belsejében.

... és az se szeret engem. A kis babám is megcsal. Pedig én öltöztettem, pénzelem is és... Azt is tudom, hogy kívül esal meg, de én azért nem haragszom rá. Kidobhatnám, de nem teszem, mert ha kidobnám, akkor úgy-e, miből élne szégyenke.

— De kérem...

— Nem, nem! Neki szüksége van rám... Ernő, mi lesz azzal a spriccerrel... Mert ha nem volna rám szüksége, akkor, úgy-e, már régen faképnél hagyott volna, hiszen nem szeret, sőt utál. Ezt is egészen bizonyosan tudom.

— Kítől? Talán magától önagságától? — kérdeztem gonoszul.

— Úgy van. Megmondta egyszer ő maga. Hiába nevet, én ezt tiszteltem benne. Az őszinteség... hiába... az őszinteség az emberi lélek virágzása... Pikkoló már megint nincs fogvájó az asztalon! Mi csoda disznóságl!... Majd szolok a bérletemnek... Szóval nem szeret, de azért ragaszkodik hozzám, tehát szüksége van rám és az ember ne hagyja el azt, aki rászorult... Nekem például elvem, hogy adok a koldusnak is. Mert az se kérne, úgy-e, ha...

Elég volt! De hát mi ez! Hiszen ez az ember csal! Ez a csúnya, sovány, fekete, én úgy tudom róla, hogy üvegkereskedő a körüton és vélem most mindenáron el akarja hitetni, hogy ő ezenkívül egy... egy lélektulajdonos is. Üvegkereskedő és lélektulajdonos. De nem! Nem vagyok rá kíváncsi tisztelt úr! Egyáltalán ki hívta az asztalhoz.

— Igen, megcsalnak a nők, mindig is meg fognak csalni. Nem lehet engem szeretni, kártyás ember vagyok, kérem szeretettel, egy átkozott kártyás, bár verne meg érte az Isten...

Na, most aztán!

(Folytatás vasárnapi számunkban.)

Az újságírónap attrakciói.

Néhány közleményben már körvonaloztuk az idei Újságírónap nagyszerű arányait. Bejelentettük, hogy augusztus 3-án délután 2 órától 9 óráig a Rhédey-kertben látványos népiünnepély lesz, este 10 órától pedig a Heyman (volt Bazár)-kerten lampionos garden-party.

A délutáni program szenciációinak központjában Benedek apó áll, aki székelyföldi Kisbaconyól jön el Nagyváradra, hogy a mesehes gyermekeknek néhány felejthetetlen percet szerezzen.

A sport barátainak ugyanakkor a Török és birkozó és boxoló gárdája, továbbá az Egyetértés tornászcsapata nyújt élvezetes pillanatokat. A Török és atlétái között Privalesek, Dörfler, Brauer Pál és a Manzbergerek tartanak akadémiát. A boxmérkőzést Keller Willfred kapitány vezeti. Az Egyetértés tornászai között ott lesznek: Máté előtornász, Orbán, Holbán, Somogyi és a többiek, akik valamennyien a kitűnő Lehoczky tanár tanítványai. A birkózásban három pár, a boxmérkőzésben szintén három pár, a tornász gyakorlatban husz tornász indul. Az ünnepély műsora egy másfélméter magas emelvényen fog leperegni, hogy a távol állók is élvezhessék.

Kiemelkedő disze lesz az ünnepélynek Földes Imre festőművész karrikatura sorozata, melyet a helyszínen fog elkészíteni. Bárki, aki rászánja magát arra, hogy a mester boszorkányos gyorsasága és könyörületlenül őszinte rajzolja elő álljon, néhány pillanat múlva megláthatja önmagát egy művész szemén keresztül.

Nem marad említés nélkül, hogy a szerencsekeréknél néhány leírta a Charles Robin & Co. francia pezsgőgyár legfinomabb pezsgőit, likör és cognac készítményeit nyerheti mindenki, aki a játékokban részt vesz.

A Hajduk hadnagyaának esti előadására külön jegyek nem lesznek, a régi színházba a garden-party jegy szolgál, melyen rajta van a színházi szék száma. A helyeket az előjegyzések sorrendjében biztosítja a rendezőség. Előjegyzés a Hegedüs Hirlapírodában, a Központi Jegyirodában, a Nagyvárad kiadóhivatalában és a színházi pénztárnál.

Miniszteri elismerés a prefektusnak

Dr Popovici Miklós prefektus havonta tesz jelentést a belügyminiszternek a vármegye közállapotairól. Legutóbb terjedelmes jelentésben számolt be a prefektus az elmúlt félévben kifejtett tevékenységéről. Erre a jelentésre tegnap a következő belügyminiszteri leirat érkezett:

A belügyminiszter ur teljes megelégedését és köszönetét fejezi ki prefektus ur kiváló működése felett. A miniszter megbízásából, Nicoleanu tábornok.

Biharmegye és Nagyvárad közönsége mindenképpen kiérdemeltnek tartja ez a felsebb elismerést. Popovici Miklós félévi tevékenysége alatt a közigazgatást újjászervezte, a rendet és fegyelmet helyreállította. Közigazgatási, közgazdasági, szociális és agrárpolitikai téren egyaránt igen nagy és eredményes tevékenységet fejtett ki. Beszámolója hatalmas munkára pillantott vissza és méltán vívta ki a belügyminiszter legőszintebb megelégedését.

ÚJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hónap 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félévre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hónap 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlapíroda, (Telefon 13—01.)

Balog Vilmos temetése. Általános, mély és őszinte részvét nyilatkozott meg Nagyvárad minden rétegében, amikor tegnapelőtt híre terjedt, hogy Balog Vilmos hosszas és szenvedésteljes betegsége után jobbeleltre szenderült. Közigazdasági és pénzügyi életünknek egyik legelső helyen álló vezére tűnt el vele az élők sorából. A veszteség érzése azonban nemcsak a finansziális körökre szorítkozik. Balog Vilmos halálát osztatlanul gyászolja, akinek valaha is akár hivatalosan, akár privátim érintkezése akadt az elhunyt vezérigazgatóval. Ennek a gyásznak kifejezése komorodott rá Balog Vilmos szerdán délután végbement temetésére is. A gyászhaszná "Kecskeméti Lipót főrabbi tartott a koporsó fölött szívekig ható, gyönyörű gyászbeszédet, majd százak és százak kísérték utolsó útjára az elhunytat s vitték a gyászkocsi után maguk a koporsót a Rulikovszky-temetőbe.

Ügyvédek gyűlése a birák érdekében. Kiss Döme szenátor, az ügyvédi kamara elnöke ma délután öt órára az ügyvédi kamara valamennyi tagját gyűlésre kéri a kamara üléstermébe. Az ülésen a rendelkezési állományba helyezett birák ügyében fognak az ügyvédek állást foglalni. Az ügy fontosságára való tekintettel minden ügyvédtől elvárják az okvetlen megjelenést.

Jön! Rudolpho Valenlino
a legszebb férfi, a világ
legmonumentálisabb filmében

Gázolt az érmelléki személyvonat. Tegnap délelőtt a Nagyvárad felé haladó érmelléki személyvonat Érmihályfalva és Ersemjén között elütötte kocsiával együtt Bérés János ötvenéves jómódu érsemjéni gazdálkodót. Bérés János sérüléseibe a színhelyen szörnyethalt.

Házasság. Jámbor Etus és Czener Tiadar házasságot kötöttek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Három tűz egy délután. Tegnap délután rövid időközökben három helyről is jeleztek tüzet a tűzoltóságnak. Ebéd után az újvárosi plébánia házának fedele gyulladt ki. A tűzoltóság pár perc alatt eloltotta a nap melegétől meggyulladt zsindelytet. Nemsokára a Bunyitáligetben a vasúti töltésen a fű gyulladt ki a mozdonyból kipattanó szikráktól. Azt is eloltották pár perc alatt. A harmadik tűz a vasúti rakatár mögötti Wertheimstein szállóban volt, ahol egy szalmakazal gyulladt ki. Ide már a tűzoltóknak autó-szivattyúját is kivitték. Ezt a tüzet is sikerült azonnal eloltani. Mind a három tűz kisebb jelentőségű volt.

Razzia a kapualatti élelmiszerárusokra. Dr Vostinár János főjegyző átiratban felhívta a tisztí orvosi hivatal figyelmét a kapuk alatt berendezkedett élelmiszerárusokra. Por és piszok lepi ezeknél be az élelmiszereket s nyílt baktérium telepei ezek a nyári forróságban a különböző betegségeknek. Ugyancsak felhívta Vostinár főjegyző a kávéházak, bodegák, vendéglők üzemének kontrollására is a tisztí orvosokat, mert sok esetben nemcsak a kapualatti krájlérájok, de a fényes portáltu helyiségek elcskamráira is ráfér az egészségügyi razzia.

Felhívás a telefonelőfizetőkhez. Minden telefonelőfizető díjtalanul átvethet egy zsebteléfono-könyvet a Hegedüs Hirlapírodában.

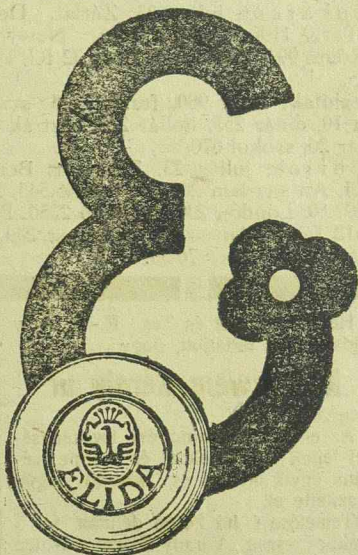
Agyonsújtotta a villamos vezetőék. Tegnap reggel megrendítő szerencsétlenség történt a Gillányi ut 12. számú ház előtt. Kun László, a nagyváradi posta telefonszerelője a drótokat javította fent a magas póznán, amikor a keze hozzáért a magas feszültségű villamosárammal teli dróthoz. A szerencsétlen azonnal szívet halt. A rendőrségről Roxin kapitány ment ki a helyszínre, aki megállapította, hogy Kun László saját vigyázatlanságának az áldozata. Ugyanis nem értesítette a villanytelepet, hogy kapcsolják ki az áramot a drótból míg a munka tart, azonkívül gummikétyűjét sem húzta fel. Kun László 31 éves volt és két kis gyermeket hagyott hátra.

Jön! Rudolpho Valenlino
a legszebb férfi, a világ
legmonumentálisabb filmében

12 éves hegedűművész előadása az Atlanticban. Igen kellemes meglepetésben részesíti az Atlantic mozgó igazgatósága t. közönségét. A Két és fél jómádar szkecs keretében fellépteti a 12 éves csodagyereket, Gál Bandit, ki hegedűművészetével valósággal csodálatba ejti hallgatóit. A kis Gál Bandi, Sziget híres hegedűművésznek legjobb tanítványa, ki már ily zseni korában fényes jelet adja kiváltságos művészi tehetségének. Zongorán, a szintén gyermekművész Gál Janka, a nővére kíséri őt s bizton reméljük, hogy elsőrangú élvezetben lesz részünk.

A magyar Biharmegye szenvedélyesen tiltakozik beolvasztása ellen. Budapestről jelentik: Biharmegye közgyűlése Beattyóújfaluban tartott szenvedélyes ülésén tegnap foglalkozott Szilágyi Lajosnak a szanalási bizottságban előterjesztett azzal az indítvánnyával, hogy takarékosági szempontból olvadjanak Hajdumegyébe. A közgyűlés izgalmas kifakadások során felháborodva utasította vissza Szilágyi tervét épp úgy, mint akármilyen más beolvasztási kísérletet.

Jön! Rudolpho Valenlino
a legszebb férfi, a világ
legmonumentálisabb filmében

FÜRDŐSZAPPAN
világ híru

Újdonságok:
CZILLER IMRE
áruházában

FÜRDŐ

Köppen Piquet-takarók
Trikok és ruhákban
Lepedők Olpók

Epongeok
Etaminok
Marocainok

gyönyörű
mosóárak
Delinek

Napernyők
Koztyúk és
Hárisnyákban

OCASSIO!! 1 méter jó mosó karton 30 Lei.

* A főjegyzőt kenyérkérdésben táviratilag Bukarestbe hívták. Dr. Vostinár főjegyző Bukarestbe utazott tegnap délután. A váratlan utazást egy belügyminiszeri távirat váltotta ki, mely a városok élelmezésének intézőit 24 órán belül a fővárosba szolitotta. Dr. Vostinár h. polgármester részt vesz azon az ankéten, mely a jövő évi liszt és kenyér ellátás ügyében határoz.

* Fölhívás Nagyvárad haladó gondolkozó polgáraihoz és intellektueleihöz. A szakszervezeti öszvázastmánya hetekkel ezelőtt elhatározta a Munkás-Otthon építkezésére azonnali megkezdését. E célból megalakította a Munkás-Otthon egyesületet, amelynek minden szervezett munkás 500 leinak heti 30 leles részletekben való lefizetés után tagja tartozik lenni. A bankoktól és nagyüzemekről egy 5 százalékos kölcsön jegyzését kérte, amelynek jegyzése szépen halad. Ez alkalommal Nagyvárad város kispolgárai, kisiparosai és intellektueljeit hívja föl arra, hogy a Munkás-Otthon egyesület alapítói tagjai sorába lépjenek. Az alapítói tagságok jegyzése egy a szakszervezeti tanács által kibocsátott íven történik; a havi részletek inkasszálsát pedig a szakszervezeti tanács által meghatalmazással ellátott inkasszó fogja végezni. Reméljük, hogy Nagyvárad intellektueljei és polgárai, kik már számos esetben adták tanujelét szociális gondolkodásuknak és megértésüknek a munkássággal szemben, minden különösebb agitáció nélkül is segítségünkre fog sietni lelki meggyőződésének tiszta tudatában ezen kulturális és emberi akciónkban. A nagyvárad munkásság Szakszervezeti Tanácsa.

* Ma játszik le a NAC—Universitatea mérkőzést. Lapzártnak értesülünk, hogy a NAC elfogadta a Központi szövetség döntését és a vasárnap félbemaradt mérkőzést e hó 24-én, csütörtökön lejátsza. Kisérők délelőtt 10 óráig Kovács Pál és Gárdos Andornál jelentkezhetnek.

* Szépirási tanfolyamot nyitok felnőttek és tanulók részére Szűcs Izsó rajztanár, Strada Ciorogariu (Uri)-utca 24. sz. a. lakásán. — Részletes felvilágosítások ugyanott.

* Fürdő melltartó 75 lei Kesztenbaum, Juliska fűzőszalonjában, Ferdinánd királykörút (Rákóczi-ut.).

* Havi fűszerbevásárlásnál 5% rabatot ad Aszódi Sas-palota.

MOZI

— **Atlantic- és Apolló-mozgók.** Több oldalról jövő kívánságnak eleget teendő, az **Atlantic- és Apolló-mozgók** igazgatósága a „Falusi kislány a fővárosban” című filmet repriizre vette és egyetlen egy napon, 1924. július hó 24-én, csütörtökön vetíti vászonra. A film a télen óriási siker mellett futott s valóban igen általános óhai nyer kielégítést akkor, amikor alkalmat nyerne ennek végignézésére olyanok, kik e remek Déry Alfréd rendezői tehetségének oly fényes tanujelét igazoló filmet végignézik. A főszerepet a legbájosabb magyar filmáldva, Hollay Kamilla játsza, melyre Tanay Frigyesnek és André Leonnak jutott egy-egy hatalmas szerep.

— **Schick Magda,** e név már nagyon is ismert a nagyváradi közönség előtt, még mindig a mul: évről, amikor 7 előadáson át kometikus tapssal jutalmazta a színházat

LEGUJABB

Olaszország katonai szövetségre lépett Oroszországgal?

Párisból jelenti a „Chicago Tribune”, hogy mult heten az olasz és a moszkvai kormány katonai egyezményt kötöttek egymással. Az egyezmény lényege állítólag az, hogy abban az esetben, ha a törökök a szovjetet megtámadnák a bakui petroleum-forrás megszerzésének céljából, úgy Olaszország katonailag támogatja Oroszországot.

Párisban ezt a hírt meglehetősen fenn-tartással fogadták. Mindenesetre igen különös lenne, hogy az elsőnek az európai államok közül éppen annak a kormánynak szövetkeznie a bolsevista Oroszországgal, amely kormány a fascizmus bevezetésével a legélesebb elvi ellentétben áll a mai orosz rezsimmel.

Averescu és Marghiloman pártjai már kimondják a fuziót

Bukarest, július 23. Tudvalevő, hogy az Averescu-párt vezetősége csütörtökön, 24-én rendkívüli fontos tanácskozást tart Bukarestben. E tanácskozásokról a Viitorul a következő feltűnő jelentést közli:

Marghiloman Sándor volt miniszterelnök, mint a konzervatív progresszista-párt feje, Averescuhoz levelet intézett, amelyben azt az óhaját fejezi ki, hogy a néppárttal fuzionál. Averescu tábornok a néppárt végrehajtó-bizottságának csütörtöki ülésén ezt a levelet fel fogja olvasni. Csak-

nem bizonyos, hogy a bizottság eleget tesz Marghiloman kérelmének és a fuziót a kongresszus határozatától függőleg ki fogja mondani.

Ugyancsak ezen az ülésen Averescu és Goga teljes felhatalmazást fognak kapni, hogy más pártokkal, vagy ellenzéki csoportokkal is fuzió tárgyalásokat kezdjenek, minthogy ilyen irányban a párthoz javaslatok érkeztek. A párt azonban a tárgyalások főbb irányelveit és a várható megállapodások feltételeit jó előre szigorúan körvonalazni fogja.

A Banca Romaneasca fiókot nyit Budapesten

Budapestről jelentik: Az „Uj Nemzedék” írja: Összel Budapesten megnyílik az első román bank, a „Banca Romaneasca” budapesti fiókja. A Hitelbank és a Kereskedelmi Bank megegyeztek a Banca Romaneasca-val abban, hogy a budapesti fili-

álé megnyitásával egyidejűleg a Hitelbank és Kereskedelmi Bank erdélyi hálózatának nacionalizálása is megtörténik s ebben a keretben vállalataik végleges megmaradását Románia területén biztosítják.

zsufolásig megtöltő közönség a 14 éves művésznő, — ki fiatal kora dacára már a budapesti operaház tagja és Budapest közönségének dédelgetett kedvence. — tüneményesen szép klasszikus táncait. A kis művésznő már a mult évben Drezdában és Lipcsében önálló táncestélyt adott, amikor is Bernhard Roth, az egyetlen még élő Liszt tanítvány, a legnagyobb drezdai zongoraművészt annyira elragadta bájos táncával, hogy megínvitálta lakására és saját fényképét a következő dedikációval adta át: „Meiner kleinen Collegen in pe.lollibus”. Azonkívül József főherceg egész családjával megjelent a budapesti Vigadóban tartott önálló estélyen. Nem beszélve arról, hogy az ugyancsak budapesti Apolló-színházban egymásután 85 estén lépett fel. Az Atlantic és Apolló igazgatósága már többször tanúsított áldozatkészségéről ad ismét bizonyosságot akkor, amidőn megtudva, hogy a kis Schick Magda rokonainak látogatása céljából városunkba jön, direkt e célra megszerezte a „Két és fél jómadár” című legújabb budapesti filmet, melyben Schick Magda játsza a főszerepet és ezen film keretében fellépteti Schick Magdát f. hó 25., 26., 27. és 28-án.

— **Internacionális film a Dorian Terasseon.** Ma, csütörtökön van a bemutatója „Az élő céltábla” című nagyszabású Dorian-filmnek, melynek az a ritka nevezetisége, hogy hat nemzet fia vettek részt az elkészítésében. Magyar ember, Fekete Alfréd írta a darab meséjét, mely eredetileg a „Körbe-körbe” címet viselte. Orosz ember, Dimitri Buchowetzky rendezte a filmet. Buchowetzky különösen „Nagy Péter cár” című monumentális filmével aratott nagy sikert. Az egyik főszerepet a dán Aud Egede Nissen játsza, akir „Bojann Anna” és „Sumerun” című filmekből jól ismerünk. A népszerű osztrák Alfons Bry-

land, a cseh Susanna Marville és a német Valter Janssen játszik a többi szerepeket. A 7 felvonásos szenzációs Dorian-film 9 órákor a Dorian Terasseon, 6 órákor a Dorian-filmszínházban kerül színre.

TÖZSDE

Zürich, július 23. Nyitás: Newyork 542, London 3975, Páris 2830, Bukarest 242 fél, Budapest 0.0069, Bécs 0.0076 egyen., Prága 1612 fél, Milánó 2335, Berlin 10 0-a 129.

Bukarest, július 23. Zárlat. Devizák: Páris 1190, London 1005, Newyork 228, Róma 997, Zürich 42, Bécs 32 fél, Prága 685.

Valuták: Font 980, frank 1225, svájci 42.lira 10, dinár 255, dollár 227, osztrák 33, magyar 26, szokol 670.

Zürich, július 23. Zárlat: Berlin 129 fél, Amsterdam 208, Newyork 543, Páris 2807.50, London 2394, Milánó 2350, Prága 1612 fél, Budapest 69, Bukarest 244.50, Belgrád 542.50, Bécs 76.50.

Heimann Lipót és Tsa R.-T mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Rozenzweig Károly ur

meghalt.

Az elhunyt harminc évi tevékenységet fejtett ki cégünkkel és benne cégünk egyik értékes és odaadó tagját veszítette el.

Temetése f. hó 24-én délután fél 3 órákor lesz a Várady Zsigmond-utca 27. sz. alatti lakásról.

Oradea-Mare, 1924 július 23.

Legszebb női filc kalapok fehér és minden divatos színben csakis divatos formákban kaphatók

HELLER és DEUTSCH

kalapgyárban Bui. Reg. Ferdinand (Rákóczi-dt) 20. és Nic. Iorga (Zöld-utca) 21. alatti raklárunkban

Férfi és női kalapok festését

és átalakítását olcsón vállaljuk

Jön! Rudolpho Valentino
a legszebb férfi, a világ
legmonumentálisabb filmében

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Antónia, újdonság 10-edszer.
Péntek: Ezred apja, énekes bohózat, Sik Rezső
vendégfellépéssel premier helyárral.

Szombat délután: Pompadour, mérsékelt hely-
árral.

Szombat este: Három grácia, operett újdonság
9-edszer.

Vasárnap délután: Hattyulovag, operette mérsé-
kelt helyárral.

Vasárnap este: Csikós, énekes népszínmű, rendez
helyárral.

Hétfő: Velencei kalmár, Sik Rezső-vendégfelle-
péssel, premier helyárral.

A hét összes előadásaira már vasárnap reggel-
től meg lehet váltani a jegyeket a színház pénz-
táránál.

Holnap vendégszerepel Sik Rezső

Holnap este lép fel Sik Rezső, a szin-
ház volt kitűnő művésze, mint vendég az
„Ezred apja” című bohózatban.

Sik Rezső fellépése bizonyára sokak-
ban fogja feleleveníteni a régi forró váradi
színházi esték emlékeit. A budapesti városi
színház, ahol jelenleg Sik Rezső működik,
Sik Rezsővel ezt a darabot repriزن is so-
rozatosan adta évekkel ezelőtt. A parádés
Sik-szerep a nyári színházi szezonnak bi-
zonyára egyik legbájosabb estéjét fogja
megcsinálni

— Antónia. E gyorsan népszerűvé vált vígjáték-
nak ma este lesz a 10-ik előadása Jósika Micivel
a címszerepben. A cigányprímás szerepét Bura
Sanyi fogja ez estén játszani.

— Deltutáni előadások. Szombat délután Fall
Leó gyönyörű operettje, a Pompadour kerül színre
Kovács Katóval a címszerepben, vasárnap dél-
után pedig a Hattyulovag lesz a színház műsorán.
Mindkét előadás mérsékelt helyárral mellett lesz
megtartva, amelyekre már most meglehet váltani a
jegyeket.

— Fratta Géza első föllépése. A társulat tános
énekes bonvivántja: Fratta Géza hosszas beteg-
ségéből felépült és már vasárnap délután a Hattyu-
lovagban Albert szerepében fel is lép.

— Csikós. Az idei szezon utolsó előadásai kö-
zött vasárnap este Szigligeti Ede legszebb énekes
népszínművét, a Csikóst fogjuk látni, mely telje-
sen új betanulásban és szereposztásban kerül zínre.
E kiváló énekes népszínmű főszerepeit Tóth Elek,
Biczó, Madas, Békési, Benes, Földes, Sorr, Harsányi
játsszák.

— Sikk Rezső vendégfellépései. Pénteken és hét-
főn este lép fel Sik Rezső színházunkban. Pénteken
este az Ezred apja énekes bohózat egyik fősze-
repét játssza el és hétfő este pedig a Velencei
kalmárban Shylock szerepét fogja játszani, Sik
Rezső, kinek ez a szerep legtökéletesebb alkotása.
Mindkét előadást premier helyárral mellett tartják
meg, amelyre eddig is igen sok jegyet vittek elővé-
telben.

NYILTTÉR

Értesitem tisztelt üzletfeleimet, hogy
VASÚZLETEMET Mihail Viteazul
(Nagypiac-tér) 2. szám alá, a Wechsler-
házba helyeztem át.

Tisztelettel
STERN JÓZSEF

T.

Transylvánia Filmvállalat

CLUJ

A „Nagyvárad” c. lap tegnapi számában
között nyílttéri levelekre válaszul van sze-
rencsénk Önöket értesíteni, hogy a „Phrosó”
c. filmet mi a film bukaresti tulajdonosától
kötöttük le. A film egyébként már birtokunk-
ban is van szabályszerű belügyminisztériumi
cenzorlappal ellátva és így annak lejátsszásá-
ban senki és semmi nem akadályozhat meg
bennünket.

Nagyvárad, 1924 július 23.

Tisztelettel:

DORIAN FILM R.-T.

Az Erdélyi Leszámláló és Pénzváltó Bank
r.t. Kolozsvár, fájdalommal tudatja, hogy

Balog Vilmos úr

a Nagyvárad Hitebank r.t. vezérigazgatója,
intézetünk igazgatósági tagja Nagyváradon
tegnap elhunyt.

A megboldogult igazgatóságunknak
egyik rendkívül értékes tagja volt. Súlyos
szavát, szaktudását mindig nagyra becsül-
tük és intézetünk javára kifejtett tevékeny-
ségére minden időben hálásan gondolunk.

Kolozsvár, 1924 július 23.

A Fekereskedelmi Rt. Nagyvárad, igazga-
tósága őszinte megilletődéssel tudatja, hogy

Balog Vilmos úr

a vállalat igazgatósági tagja tegnap meghalt.
Az elhunyt élénk tevékenységet fejtett
ki vállalatunk vezetésében és benne igaz-
gatóságunk egyik rendkívül értékes és
odaadó tagját veszítette el.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Oradea-Mare, 1924 július 23.

A Körösügyi Falpar Rt. Nagyvárad, igaz-
gatósága és felügyelő-bizottsága mély fájdalom-
mal tudatja, hogy

Balog Vilmos úr

f. hó 12-én jobblétre szenderült.
A megboldogult cégünk egyik alapi-
tója és igazgatóságunknak tagja volt. Részt-
vett páratlan érdeklődésével, sokoldalú
szekértelmével és jóindulatu tanácsaival
vállalatunk működésében és tevékeny-
ségünk eredményeinek kivívásában az ő buz-
galmának rendkívül sokat köszönhetünk.

Emléke mindnyájunk körében hervadhatat-
lanul élni fog.

Oradea-Mare, július 23.

A Sohodo Erdőpar Rt. Nagyvárad, igaz-
gatósága és felügyelő-bizottsága mély szomo-
rusággal tudatja, hogy

Balog Vilmos úr

vállalatunk igazgatósági tagja tegnap el-
hunyt.

Halálával cégünket súlyos csapás érte,
mert benne igazgatóságunk értékes, kiváló
munkásságu tagját veszítette el.

Oradea-Mare, 1924. július 23.

Építőanyagok beszerzési r.t. Nagyvárad,
mély fájdalommal tudatja, hogy

Balog Vilmos úr

f. hó 22-én elhunyt.
A megboldogult társaságunk alapi-
tója és igazgatósági tagja volt és odaadó
munkásságával hálánkat és nagyrabecsü-
lésünket vívta ki.

Emlékét mindenkor kegyelettel
fogjuk megőrizni.

Oradea-Mare, 1924. július 23.

Az Ivria Biztosító r.t., Nagyvárad, igaz-
gatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselő-
kara mélyen megrendülve tudatja, hogy a
cég egyik alapítója és igazgatóságának tagja

Balog Vilmos úr

tegnap elhunyt.

A megboldogult társulatunk alapítása
óta páratlan szellemi és lelkesedéssel ka-
rrolta fel cégünk tevékenységét és soha nem
lankadó kitartásával, körültekintésével és
energiájával rendkívüli mértékben járult
hozza ennek felvirágzásához. Szívén viselte
intézetünk erkölcsi és anyagi boldogulá-
sát és nagy ragaszkodással, agilitással mű-
ködött közre megalakulásunk első pillana-
tától fogva annak a munkának az elvég-
zésében, amelynek útját ő maga is segítette
megjelölni

Emléke körünkben minden időben élni fog
Oradea-Mare, 1924 július 23.

A Nagyvárad Mészáros és Hentesiparosok
Bőr és Egyéb Melléktermékeket Értékesítő
Szövetkezele, mély fájdalommal tudatja

Balog Vilmos úr

igazgatósági tag f. hó 22-én történt elhunytát.
Szövetkezetünk megalapításában és te-
vékenységének kifejtésében benne mindig
lelkes támogatóra találtunk, kinek működése
hatálosan segített bennünket vállalt felada-
tunk teljesítésében.

Emléke iránt mindig igaz kegyelettel
fogunk adózni.

Oradea Mare, 1924. július 23.

A Nussbaum H. és Társa fekereskedelmi
rt., Nagyvárad, igazgatósága és felügyelő-
bizottsága mélyen megrendülve tudatja

Balog Vilmos urnak

a vállalat igazgatósági tagjának f. hó 22-én
bekövetkezett szenvedéstől elhunytát.

A megboldogult páratlan munkabírá-
sal és kötelességtudással szolgálta vállala-
tunkat, melynek felvirágztatásában első-
rendű képességével és kitűnő egyéni ér-
tékeivel kivette részét.

Emlékét soha el nem múló kegyelettel
őrizzük meg.

Oradea-Mare, 1924 július 23.

Brilláns, platínát, törmelék aranyat és
ezüstöt magas árral veszlek.

KOHN HENRIK ékszerész

Strada Avram Janku (volt Kossuth Lajos-utca) 7. sz.

No. 7—1924 Rp.

Publicațiune de licitație

În ziua de 27 Iul. 1924 orele 14 se va
ține în localul biurolui notarial din cheșea
licitațiune publică asupra vinderei ediiciului
magazinului de cereale care este clădit pe
intravilanul notarial din comuna Cheșea. Acest
magazin e cu'n etaj și clădit din cărămidă.

Condițiunile de vânzare se pot prioi la
notariatul din Cheșea.

Prețul de strigare Lei 150.000 Garantie
10e/o.

Cheșea la 21 Iul. 1924.

PRIMĂRIA.

Épület-, mű- géplakatos, víz, gőz, fűtés
szellőztetés vas- és rézbutor és

autogén hegesztő telep

a legjobban és legolcsóbban vállal
minden e szakmába vágó munkákat.

ÖRLEY és FIEDLER

Strada Sztaroveszky-utca 25. sz.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei.

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei.

✕ Levelezés ✕

Salzburg türelmetlenül várakoznak. Legutóbb miattát jött, sajnos, hiába. Csók. 13H

✕ Oktatás ✕

Gőjdy lyceumi tanulókat, polgáristákat javító-vizsgára előkészít. Cím a kiadóban. 911

Budapesti VIII-ik realista tanítványokat vállal. Cím a kiadóban. 11

✕ Adás-vétel ✕

Eladó nagyon szép kézmunka stórok, függönyök, abrosz szalvéták, milliók, zsebkendők, aranyterítők, montuozatlan diványpárna, fűző csipke és betét, álló lámpához szép ernyő. — Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 621

Eladó egy piros mahagóni kábel Str. Cuza Voda (Szacs-vay-ucca) 59., háztulajdonos. 978

Vaszár 60 cm. átmérőjű vaskeményt. Acida vegyigár Píafa Mihail Viteazul (Nagyplac-tér) 11 — a. 939H

Négyzet haszon azonnal átadható lakással eladó város központjához közel, kitűnő állapotban lévő ház. Ertekezhetni: Dr. Bock ügyvédnél, Str. I. Vulcan 17. 995

Egy Pistorius rendszerű gyümölcspálinka főző készülék, két (2) drb 10—10 heotolites rézűsttel, 1 drb 4 hl. alszeszfőzővel, 1 drb hűtővel, 1 nagy 6-os gőzkazánal, valamint teljes felszereléssel, ház és épülettel, melyben a készülék felállítva van, külön-külön is vagy együttesen eladó. Ertekezhetni a Margittai Takarékpénztár Részvénytársaságnál. 993

Egy jókarban levő pedálos cimbalom jutányosan eladó. Ertekezni dél alatt és vasárnap egész nap. Cím Duss Rózsika Strada Bisericei (Templom-tér) 7. sz. 991

Sürgősen eladó Cseresznya ebédő világos hálószoba 4—3 m. szimnuszonyeg, 2 1/2—3 1/2 perszazsönyeg, kisebb perszak, lámpák, porcellánok, képek, hármas gardrob szekrény fehér. Cím Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 7H

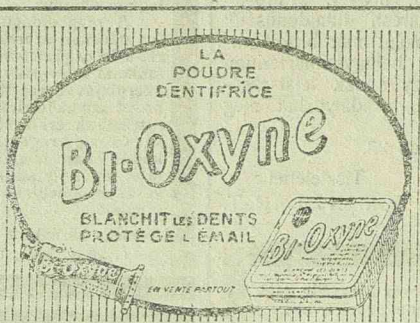
Befektetésre kiválóan alkalmas ház a város pontján 420.000 Leiről eladó 170.000 Lei rajta maradhat, verő címét „Primbektetés” jellegre kiadható kérem. 9

Eladó rövid zongora. Pajszander ebédő 6 székek. Cím Bul. Regele Ferd. Rákóczi-ut 30 jobbra Szász 8H

Eladó 6 lörös vil any motor, 1 massziv alvanyos iurogép, 1 falcoló-gép, 1 rund-gép, 1 zikni-gép, és egyéb mühelyberendezés egyben vagy darabonként is olcsón eladó Budekovich Str. Iosif-Vulcan 17. 6H

Nyaralónak a kalmas szobakonyha bútorozva a szőlőhegy legszebb részén villamos megállótól 10 deronjire kiadó. Cím a kiadóban. 10

ELSZAKITHATATLAN

Személyesen meggyőződhet,

hogy a legjobb és legolcsóbb térfiruhákat
SCHREIER szabó
Str. Cogălniceanu (Várady Zsigmond-utca) 2 készíti

MASITS szücs

Strada Vlahuța (Szent János-utca) 2

Sport bundák

nagy választékban minden színben
3000 Leitől feljebb

Festékessegéd

elsőrendű detaillista, jó bizonyítványokkal, román és német nyelvtudással, mielőbbi belépésre kerestetik. — Ajánlatok:

Kohn Adolf és Fia

Első bányai festékkereskedéséhez, Timisoara cimzendők.

Gyermekruhák, női aljak és bluzok

nagy választékban, legolcsóbban

„MODEL”

áruházban, Str. Vlahuța (Szt János-utca) 6 szám

Dr Szegő Kálmán szanatóriuma

Abbáziában

Erősítő — edző — hízáló — diátkurák.

Rythmikus szabadlevegő gyógytorna.

Gyermekek 7 éven felül kíséret nélkül is felvétetnek.

Asztalos munkákat

a legegyszerűbb kiviteltől a legdiszesebb kivitelig jutányos árak mellett készítenek.

BOGYE ANTAL asztalos

Strada Cuza Voda (Szacs-vay-ucca) 63. szám.

KER MUNKÁS, VASZON ÉS SZÖVET RUHAK
„INDUSTRIA” RUHAÜZEM
ORA DE A-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

KÖTŐMŰVÉSZ

24 % kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezetel, Adasveteli Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Ertesítés délután. 4

Bizományba elfogadok porcellánt, kézmunkákat, fémerneműt. Szász, Rákóczi-ut 30. jobbra. 623 H.

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leitől kezdve készítenek Zenker fényképésznél, Str. I. C. Brațianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este féli 8-ig.

Pénzközlésön betáblázásra bármilyen biztosítékra azonnali kapható, különbejárati szobákat, lakásokat leggyorsabban közvetítünk. Iroda: Pável-utca 5. 2

Gép és gyorsíróút, jó számoló, gyakorlott munkatárs felvétetik. Német vagy román nyelvismeret előny. Ajánlatok megjelölésével „Gyári iroda” jelleggel, a Hegedűs Hírlapirodába intézendők. 14H

Házak eladók. Házeladás, megbízásokat vállalunk. — **Közlés**önket megszerzünk. Magánpénzeket, jutalékokat kihegyezünk. Adasveteli Rt Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

Szőnyeg ocassió

gikertült megvennem egy tétel gyönyörű, szép kisebb-nagyobb

valódi perzsa szőnyeget melyeket olcsó árban elárusítok

Sternberg I. régiségkereskedő, Kishidő

Keresek Avance

nyersolaj-motor kezeléséhez

cséplési időnyre azonnali belépésre szakembert. Az érdeklődők táviratban forduljanak Osztrizza Márton birtokoshoz Krasznahorvát, utolsó posta Kraszna

A berlini kísérleti intézet bizonyítványai szerint a

DELTA ÉPÍTŐREZSVÉNYTÁRSASÁG

az előírt 200%-kal felülmúló szilárdságu

téglát gyárt, cserepei

pedig épügy mint téglái, kiválóan

fagyállóak.

Iroda: Nagyvárad, Píafa Mihail Viteazul (Nagyplac-tér) 11/a.

Ipartelep

lehetőleg vágány mellett fekvőt megvételre vagy bérbe keresek.

Balkányi

Str. Ladislau No. 14.

Biciklikerekű

gyermek sport-kocsik

530 leitől feljebb, ridikülök, sétabotok, utazó kosarak, cölmi vizek, szappanok, ajándéktárgyak a legolcsóbban szerezhető be

Szabó

fésűáruházba

Sas-passage 42.

ÓRÁK

ezekszord javítását a legkompláltabb kifogásalattal

TISZAY

végzi Strada Alexandru (Teleky-utca) 9. szám alatt

Jutányos árak. Preciz munka.

Eladó ház

Gerliczy-utca 16. szám modern lakásokkal esetleg 1 részben is eladó. Bővebben Strada Csengeri-utca 7. sz. alatt.

Modern chamotte

kályhák

különböző színekben raktáron, 2500 Leitől kaphatók valamint átrakásokat és javításokat vállal

Varga György

kályhás mester

Strada Berkovici No. 33.

✕ Alkalmazás ✕

Gyógyszerész-gyakornokot keresek keresztény családból. Rutikay gyógytár, Str. Vlahuța (Szent János-ucca). 976

E sörendű szobaleányt, keresek azonnali belépésre Cím a Hegedűs Hírlapirodában 5. 5H

Takarítónőt 70 lei napi díjért jelentkezzenek a Bazar kertben Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 3. 4

Elsőrangú házivarrónő 2 2 hétre kerestetik. Strada Cuza Voda (Szacs-vay-u.) 73. szám. 12H

Jó házból való fiu tanulóknak felvétet a Goldstein irogep müszerez Str. Avram Iancu (Kossuth-ut) 57 970

Jól főző gyermekszertető mindenest keresek. Cím a kiadóban. 994

A KOLOZSVÁRI

CZELL

SÖRFÖZŐDE

VILÁGOS

„URSUS” SÖRE

a közönség legkedveltebb itala

Főraktár Nagyvárad és vidéke részére Gilányi-utca 57.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.